

सहिद

SAHID WEEKLY साप्ताहिक

सम्बन्धित निकायमा दर्ता गरेर
मात्र वस्तु वा सेवाको उत्पादन
र बिक्री वितरण सम्बन्धी
कारोवार गरौं ।

नेपाल सरकार
सूचना तथा सञ्चार मन्त्रालय
सूचना विभाग

वर्ष १८, अंक १०, पृष्ठ-६, ने.सं. ११३७ तछला श्व. पूर्णिमा, वि. सं. २०७८ जेठ २६ गते शुक्रबार JUNE 2017 मूल्य रु. ५।-

नेमकिपाले प्रम चुनावमा भाग लिएन

काठमाडौँ, २३ जेठ । नेपाल मजदुर किसान पार्टीका सचिव एवं सांसद प्रेम सुवालले प्रधानमन्त्रीको चुनावको लागि एक्लो उम्मेदवार हुँदा संसदमा हुने मतदानमा भाग लिनको कुनै औचित्य नहुने बताउनुभयो ।

प्रधानमन्त्रीको चुनावअघि संसदमा स्थानीय तह निर्वाचन (पछिल्लो संशोधन) विधेयक, २०७४ मा विरोधको सूचना पेश गर्दै सांसद सुवालले सर्वदलीय बैठकहरूमा प्रधानमन्त्रीका उम्मेदवारले देशको सार्वभौमिकता र भूखण्डता रक्षाको लागि विकास निर्माण र भूकम्प

पीडितहरूको पुनः स्थापनाको लागि कार्यक्रम सार्वजनिक गर्नुपर्ने विषय उठाएको तर प्रमका उम्मेदवारबाट त्यस्तो कार्यक्रम सार्वजनिक नगरेको उल्लेख गर्नुभयो ।

सांसद सुवालले सांसदलाई प्रहसनको थलो होइन प्राज्ञिक थलो बनाउनुपर्ने आवश्यकता औल्याउँदै दर्शन र विचारको आधारमा राजनीतिक दल स्थापना र सञ्चालन हुनुपर्ने र दर्शन र विचारलाई त्यागेर सरकारमा जानु राजनैतिक अनैतिकता हुने स्पष्ट गर्नुभयो ।

इराकका नेता सद्दाम हुस्सेनले इराक कब्जा नगरेको

अमेरिकी साम्राज्यवादले इराकको तेल भण्डार कब्जा गर्न सद्दाम हुस्सेनको हत्या गरेको उल्लेख गर्दै सांसद सुवालले सरकारमा गएका पार्टीहरूको गतिविधिले नयाँ नेपाल होइन देश सिक्किम बन्ने र सरकारमा गएका नेताहरू लेण्डुप दोर्जे बन्ने खतरा बढेको बताउनुभयो ।

बैठक सुरु भएलगत्तै सभामुखले केपी ओली, शेरबहादुर देउवा र प्रधानमन्त्री दाहाललाई बोल्न समय दिनुभयो ।

एमालेले संसद अवरुद्ध गरेपछि जेठ २१ गतेको लागि निर्धारित प्रधानमन्त्रीको चुनाव जेठ

२३ गतेलाई सरेको थियो ।

यसैबीच नेपाल मजदुर किसान पार्टीका सचिव एवं सांसद प्रेम सुवालले नागरिकको घर निर्माणको नक्सा पास गर्न नगर प्रमुखको हस्ताक्षर हुनुपर्ने पुरानो बन्दोबस्त कायम हुनुपर्ने माग गर्नुभएको छ ।

मंगलबारको संसद बैठकमा बोल्दै सांसद सुवालले जेठ १७ गते जारी स्थानीय तह कार्य सञ्चालन आदेशमा नगरपालिकामा नक्सा पास गर्ने अधिकार नगरपालिकाका कार्यकारी अधिकृतलाई दिने बन्दोबस्त संशोधन हुनुपर्ने तर्क गर्नुभयो ।

शुक्रसागरको स्मृति सभा

काठमाडौँ । वरिष्ठ पुरातत्वविद् शुक्रसागर श्रेष्ठको १३ औँ दिनको स्मृतिमा राजधानीस्थित पर्यटन बोर्ड हलमा जेठ २० गते स्मृति सभा सम्पन्न भयो ।

शुक्रसागर श्रेष्ठको गुणानुस्मरण केन्द्र काठमाडौँको आयोजनामा भएको कार्यक्रममा आयोजकको तर्फबाट माधवलाल महर्जनले स्व. श्रेष्ठको जीवन चर्याबारे चर्चा गर्दै देशले एक

महत्वपूर्ण व्यक्तित्व गुमाउनु भएकोमा दुःख मनाउनुभयो ।

देशको पुरातत्वबारे ज्ञाता राख्नु हुने, कहिल्यै नथाक्ने, हरेक क्षेत्रका कुना काप्चाका लोपोन्मुख, पुनःनिर्माण र पुनःनिर्मितमा भएका कमी कमजोरी पहिल्याउने खुवी उहाँमा रहेको बताउनुभयो । देश-विदेशका पुरातत्व सम्बन्धी कार्यरत

क्रमशः पृष्ठ ६ मा

देउवा नयाँ प्रधानमन्त्री ३ उप-प्रम ७ सदस्यीय मन्त्रीमण्डल गठन

काठमाडौँ । नेकपा माओवादी केन्द्रका अध्यक्ष एवं प्रम प्रचण्डद्वारा राजीनामा दिएको १३ दिनपछि अर्थात् जेठ २३ गते देशले नयाँ प्रधानमन्त्री पाएका छन् ।

देउवा देशको ४० औँ र चौथो पटक प्रधानमन्त्री बनेका हुन् ।

जेठ २३ गते भएको निर्वाचनमा देउवाले ३८८ मत सहित निर्वाचित भएका हुन् । विपक्षमा १७० मत पयो ।

देउवालाई माओवादी केन्द्र, राप्रपा, संघीय समाजवादी फोरम नेपाल, नेपाल लोकतान्त्रिक फोरम, राष्ट्रिय जनता दल

नेपालसहितले समर्थन गरेको थियो ।

मतदानमा नेमकिपा, माले, परिवारदलले पक्ष, विपक्षमा कतै पनि मतदान गरेनन् ।

मन्त्री मण्डलमा विजयकुमार गच्छेदार उप-प्रधान तथा संघीय मामला तथा स्थानीय विकास मन्त्री, कृष्ण बहादुर महारा उप-प्रधान तथा परराष्ट्र, गोपालमान श्रेष्ठ उप-प्रधान तथा शिक्षा मन्त्रालय जिम्मेवारी दिइएको छ भने ज्ञानेन्द्र बहादुर कार्कीलाई अर्थ, फर्मुल्हा मन्सुरलाई श्रम तथा रोजगार, जनार्दन शर्मालाई गृह र प्रभु शाहलाई बिना विभागीय

मन्त्री तोकिएको छ ।

देउवाले सपथ ग्रहणसँगै प्रधानमन्त्री कार्यालय सिंहदरवार पुगी पदभार सम्हालेका थिए । पदभार सम्हालेकै दिन राष्ट्रिय सदाचारको नीतिमा हस्ताक्षर गरेका छन् । साथै वहाँले पहिलो प्राथमिकता स्थानीय तहको निर्वाचन, प्रदेशको र केन्द्रको निर्वाचन आगामी माघ ७ गतेभित्र कार्यान्वयन गरिसक्ने प्रतिबद्धता जनाउनुभयो । साथै भूकम्पपछिको पुनःनिर्माण शान्ति प्रक्रियाका बाँकी काम र गठबन्धनलाई निरन्तरता प्रमुख कार्यभार हुने प्रतिबद्धता व्यक्त गर्नुभयो ।

कीर्तिपुरलाई शैक्षिक नगरी बनाउन जरूरी

कीर्तिपुर । कीर्तिपुर नगरलाई शैक्षिक नगर बनाउन सबैले सोच्नुपर्ने बताएका छन् । उक्त भनाई शहीद स्मारक कलेजद्वारा आयोजित कीर्तिपुर नगरपालिकाका नवनिर्वाचित प्रमुख रमेश महर्जनले भन्नुभएको हो ।

वहाँले कीर्तिपुर नगरमा रहेका सामुदायिक कलेजको उत्थानमा सधैं सहयोग गर्ने बताउँदै शहीद स्मारक कलेजको भौतिक र शैक्षिक विकासको लागि १० लाख सम्भौता भएको स्मरण गराउनुभयो । वहाँले कीर्तिपुरको हरेक क्षेत्रमा विकास गर्न राजनैतिक दलहरूको सहकार्य जरूरी रहेको त्यसबाट नै अगाडि बढ्न सकेको विगतको अनुभव बताउनुभयो ।

कार्यक्रममा कलेज

व्यवस्थापन समितिका अध्यक्ष शम्भुराम महर्जनले सामुदायिक कलेज शहीद स्मारकलाई नपाको संरक्षकत्वमा अगाडि बढ्ने, प्राविधिक शिक्षालय कलेजमा संचालन गर्ने, मास्टर डिग्री कक्षा संचालन, बिसिए (कम्प्युटर) संचालन गर्न भौतिक सहयोग लगायतका सूचि प्रस्तुत गर्नुभयो भने प्रिन्सिपल मिलनमान महर्जनले स्वागत मन्तव्यको क्रममा कलेजको परिचय साथै आवश्यक योजनाहरू प्रस्तुत गर्नुभएको थियो ।

पूर्व क्याम्पस प्रमुख प्रा.डा. भवनेश्वर पंगेनीले हाम्रो नगर, राम्रो नगर नमुना नगरको कीर्तिपुर बनाउन सबै लाग्नुपर्ने बताउनुभयो ।

वडा नं. १० का वडा अध्यक्ष अमन महर्जनले आफ्नो

वडामा प्लेगुपदेखि मास्टर डिग्रीसम्मको शैक्षिक केन्द्र रहेकोले वडाका बुद्धिजीविलगायत सबैको सहयोग अपरिहार्य भन्दै आफूबाट सहयोग गर्ने बताउनुभयो ।

कार्यक्रम कीर्तिपुर हिलसाइड होटल एण्ड रिसोर्टको हलमा व्यवस्थापन समितिका अध्यक्ष शम्भुराम महर्जनको सभापतित्वमा भएको थियो ।

आलोपालो सरकारभन्दा परिवर्तन आवश्यक

- दीनबन्धु केसी

पूँजीवादी बन्दोबस्तमा आलोपालो सरकार गठन गर्नु स्वाभाविक हो । माओवादी केन्द्रका अध्यक्ष पुष्पकमल दाहालपछि नेकाका सभापति शेरबहादुर देउवा प्रम बनेमा कुनै आश्चर्य मान्नुपर्ने छैन । संविधानलाई कार्यान्वयन गर्ने हो भने नयाँ सरकारले केही नयाँ काम गर्नुपर्छ । कुनै मौलिक निर्णय नगरी सरकारको नेतृत्वमात्रै हरेफेर हुन्छ भने जनताले राहत पाउँदैनन् सरकारको हरेफेर महत्त्वपूर्ण होइन, देश र जनताको हितमा राम्रो काम गर्नु महत्त्वपूर्ण हो ।

सरकारले बनेको संविधान व्यवहारमा लागू गर्नुपर्छ । लागू गर्न नीति र नियम बनाउनुपर्छ । सरकारले मन्त्रीको सम्पत्तिमात्र सार्वजनिक गरेर पुग्दैन । मन्त्रीहरूको सम्पत्तिको सीमा तोक्नुपर्छ । विदेशमा सम्पत्ति राख्न नपाउने बन्दोबस्त गरिनुपर्छ । पदको दुरुपयोग गरेर अकृत सम्पत्ति कम्प्ल्याउने कुनै पनि मन्त्रीहरू कारबाहीमा पर्नुपर्छ । सरकारले भ्रष्टाचारविरोधी अभियान सञ्चालन गर्नुपर्छ । कालाबजारी गर्ने, अनियमितता गर्ने कुनै पनि मन्त्री कर्मचारीहरूलाई कारबाही गर्नुपर्छ । सम्पत्तिको सीमा तोकेर बढी भएको सम्पत्ति राष्ट्रियकरण गर्नुपर्छ र शोषित पीडित जनताको हितमा त्यो सम्पत्ति उपयोग गर्नुपर्छ ।

शोषणरहित समाज स्थापना जनताको चाहना हो, त्यो

देशको आवश्यकता हो । शोषणरहित समाज स्थापना गर्न, आदर्शोमुख समाज स्थापना गर्न सरकार अघि सर्नुपर्छ । नेपाललाई स्वावलम्बी बनाउन आवश्यक पूर्वाधारहरू तयार गर्नुपर्छ । जनताका आधारभूत आवश्यकताहरू पूरा गर्न विभिन्न उद्योग तथा कल कारखाना खोल्नुपर्छ । विदेशी कम्पनी या विदेशी पूँजीपतिहरूलाई नेपाली लगानी गर्न दिनुभन्दा, उद्योग खोल्न अनुमति दिनुभन्दा नेपालकै राष्ट्रिय पूँजीपति वर्गहरूलाई स्थान दिनुपर्छ, उत्साहित बनाउनु पर्छ ।

नयाँ सरकार गठन गरेर जनहित हुने त्यस्तो कुनै काम हुँदैन भने नयाँ सरकार गठनको के अर्थ रहयो ? संवैधानिक व्यवस्थामा उल्लेख भएअनुसार स्थानीय निकायको निर्वाचन गर्नु कुनै ठूलो कुरा होइन, निर्वाचन गरेर गर्व गर्ने होइन । जलस्रोतको धनी देशमा वर्षौं दिनको १८ घण्टा लोडसेडिङ गर्ने प्रम एवं माओवादी केन्द्रका अध्यक्ष पुष्पकमल दाहाल नै हुन् । नयाँ सरकारका नयाँ प्रमले आफ्नो कार्यकालमा के के गर्ने हुन् ? प्रस्ट पार्नुपर्छ । नेकाको समर्थनमा माओवादी केन्द्रको नेतृत्वमा नेकाको नेतृत्वमा बनेको सरकार र माओवादीको समर्थनमा नेतृत्वमा बनेको सरकार एकै ड्याङ्का मूला हुन् । बहुमत जनताको हितमा कुनै मौलिक परिवर्तन गर्दा भन्ने कुनै विश्वास जनतालाई छैन ।

ऐतिहासिक जनअन्दोलन २०८६ चैत्र २० गते शहादत अमर सहिद

लनबहादुर महर्जन वि.सं. २००६ माघ
हिराकाजी महर्जन वि.सं. २०१७ माघ
राजमान माली वि.सं. २०२५ मंसिर
राजेन्द्र महर्जन वि.सं. २०३० चैत्र

सहिद साप्ताहिक

वर्ष १४, अंक १०, २०७४ जेठ २६ गते शुक्रबार

शंखापुर प्रकाशन समूहको लागि

सम्पादक/प्रकाशक: नारायण महर्जन

कम्प्यूटर टाइप/सेटिङ्ग: सहिद डेक्सटप

सम्पर्क कार्यालय: जहुँ हिटी युवा क्लव - ११

पाँगा, कीर्तिपुर, फोन नं. ४३३०५८३, ९८४१४३६०२२

E-mail:- kipushahid@hotmail.com

kipushahid@gmail.com

www.kipushahid.blogspot.com

मुद्रण : शर्मिला प्रिन्टर्स, डल्लु, काठमाडौं

सम्पादकीय...

स्थानीय जनप्रतिनिधिलाई बल्ल प्रशिक्षण

बैशाख ३१ गते सम्पन्न स्थानीय तहको निर्वाचनबाट विजयी हुनु भएका स्थानीय जनप्रतिनिधिहरूलाई स्थानीय निकायको अधिकारबारे बल्ल प्रशिक्षण दिन थालेका छन् ।

पहिलो चरणमा सम्पन्न प्रदेश नं. ३, ४ र ६ मध्ये प्रदेश नं. ३ अन्तर्गतका निर्वाचित प्रमुख, उप-प्रमुख, अध्यक्ष, उपाध्यक्ष र कार्यकारी अधिकृतहरूलाई बिहीबारदेखि ३ दिन धुलिखेलमा तालिम सुरु गरेका छन् ।

निर्वाचित भएर सपथ लिएर पद सम्हालेको दिनदेखि स्थानीय अधिकारसहित कार्य गरी सेवा दिनुपर्ने अवस्थामा सरकार आफैले ढिला गरेको प्रस्ट छ । अहिले हुने प्रशिक्षण कार्यक्रम पनि नीति, नियम र निर्देशिका तयार गर्नुभन्दा पनि स्थानीय विकासको लागि लामो अनुभव प्राप्त गरेको विज्ञ, कानुन तथा योजना आयोगका विशेषज्ञ, अनुसन्धानकर्ताबाट १२ वटा सत्रमा तालिमको पाठ्यक्रम अभिमुखीकरण गर्ने भएका छन् ।

स्थानीय विकास तथा पूर्वाधार निर्माणमा जनप्रतिनिधिले ध्यान दिनुपर्ने कुरा योजना निर्माण, स्थानीय तहमा संघको समन्वय तथा जनशक्ति, स्रोत व्यवस्थापन तथा बजेट विनियोजनका विषयमा अनुशिक्षण तथा आवश्यक तालिम दिनेछ ।

प्रशिक्षणबाट प्राप्त गरेका ज्ञानलाई प्रमुख, उप-प्रमुखले आ-आफ्नो नगरपालिकामा वडा अध्यक्ष र सदस्यहरूलाई प्रशिक्षणको खाँचो रहनेछ ।

स्थानीय तहबाट निर्वाचित जनप्रतिनिधिहरू स्थानीय सरकारको रूपमा अधिकार प्रत्यायोजन गर्ने भएकोले अधिकारको अभिमुखीकरणसँगै स्पष्ट निर्देशिकाबाट निर्देशित र प्रशिक्षित हुनु जरुरी छ ।

शिक्षा बजेट: स्थानीय सरकारको चुनौतीसँगै अवसर

– देवीराम आचार्य

दुई चरणमा स्थानीय तहको निर्वाचन हुने र त्यसको बीचमा बजेट ल्याउन मिल्ने वा नमिल्ने भन्ने कुराले तरिङ्ग भएको राजनीति अन्ततः तोकिएको मितिमै बजेट पेस भएर सेलायो । कामचलाउ भइसकेको सरकार र नयाँ कार्यक्रम ल्याउन नमिल्ने निर्वाचन आचारसंहिताको बीचमा संघीय संरचनाको पहिलो बजेट प्रस्तुत भएको छ । कार्यक्रमहरू पुरानै निरन्तरता भए पनि बजेट कार्यान्वयनको पद्धति भने परिवर्तन हुने देखिएको छ । नतिजामा भन्दा प्रक्रियामा ध्यान दिने बजेटको कार्यान्वयन प्रणाली अब सुध्निन्छ कि भन्ने आशा त गर्न सकिएला तर बजेट कार्यान्वयनमा महत्त्वपूर्ण भूमिका हुने कर्मचारी प्रशासनको केन्द्रीय सोचले कसरी काम गर्छ, त्यो भने प्रतिक्षाको विषय भएको छ ।

अर्थमन्त्रीले प्रस्तुत गर्नुभएको बजेट भाषणअनुसार स्थानीय शासन र विकास निर्माणमा नागरिक संलग्नता हुने वातावरण बनेको छ र आर्थिक सामाजिक रुपान्तरणको अवसर छ । हुन त हरेक क्षेत्रको भूमिका महत्त्वपूर्ण नै हुन्छ, तथापि मानवीय पूँजी निर्माण, सामाजिक सचेतना, सशक्तिकरण र शासनमा अर्थपूर्ण सहभागिताका लागि शिक्षाको भूमिका अझ महत्त्वपूर्ण हुनेछ । गठन हुँदै गरेका र हुने तयारीमा रहेका स्थानीय सरकारहरू समक्ष आर्थिक सामाजिक रुपान्तरणका लागि माध्यमिक तहसम्मको शिक्षा व्यवस्थापन एक अवसर र सँगसँगै चुनौती पनि हो ।

स्थानीय सरकारहरूको संस्थागत, प्राविधिक र स्रोत परिचालन क्षमता वृद्धि गर्ने काम अर्थमन्त्रीले नै चुनौतीपूर्ण देखेनुभएको छ तर यही बहानामा स्थानीय सरकारहरू सबल र सक्षम हुने अवसर केन्द्रबाट नियन्त्रित नहोस् भन्नेतर्फ खबरदारीको खाँचो छ ।

चालू आर्थिक वर्षको बजेटका चार उद्देश्य र ती उद्देश्यअनुसारका तेह्र वटा प्राथमिकता क्षेत्र तोकिएका छन् । प्राथमिकताक्रमको दश नम्बरमा शिक्षामा लगानी गर्ने

कुरा उल्लेख छ, तर लगानीको मात्रा घटिरहेको छ ।

मौलिक हक कार्यान्वयनको लागि कानुनी तथा नीतिगत व्यवस्था गरिनेछ भन्ने उल्लेख गरिएको छ । शिक्षालाई निःशुल्क गर्नका लागि आवश्यक पर्ने लगानी नै हो । विद्यालयहरू विद्यार्थीबाट कुनै प्रकारको शुल्क नलिई चलन सक्ने अवस्था विकास नहुँदासम्म शिक्षा निःशुल्क हुन सक्ने देखिँदैन । संविधानमै निःशुल्क भनेपछि यसबाट सरकार पछि हट्न सक्दैनन् तर छात्रवृत्ति वितरणमा समताको सिद्धान्त अवलम्बन गर्न सकिन्छ । सामुदायिक विद्यालयका प्रधानाध्यापकको भनाइलाई आधार मान्ने हो भने, निःशुल्कभन्दा अभिभावकमा बालबालिकाको पढाइप्रति चासो कम भयो, बस् सक्नेबाट लिने र नसक्नेलाई दिने सिद्धान्त अवलम्बन गर्नु उपयुक्त हुन्छ भन्ने पनि छ ।

संविधानको अनुसूची ८ मा भएका अधिकांश कार्यहरू स्थानीय स्तरबाटै सञ्चालन हुने गरी वितीय हस्तान्तरण भनिएको छ । त्यो अधिकांश भनेकोमा शिक्षा पर्छ पढेन थाहा छैन । साभ्ना अधिकारको सूची अन्तर्गतका कार्य नेपाल सरकारले गर्ने भनी बुँदा नं. ३४ मा उल्लेख गरिएको छ । यसले शिक्षाको बजेट स्थानीय निकायले परिचालन गर्न दिने कुरामा शंका गर्न सकिन्छ ।

तर सँगै बुदा नं. ४२ अनुसार शिक्षा कार्यालयहरूले विद्यालयको खातामा निकास गर्ने रकम स्थानीय निकायलाई हस्तान्तरण गरिएको छ । हालका शिक्षा कार्यालयको ७० प्रतिशत समय खर्च हुने रकम निकास स्थानीय सरकारमा हस्तान्तरण गरेपछि शिक्षा कार्यालयहरूको अस्तित्व करिब समाप्त भएको छ । कुन-कुन विद्यालयलाई कति रकम दिने भनेर केन्द्रले निर्णय अथवा बजेट तोकेर पठाउने अभ्यास भयो भने यो अधिकार हस्तान्तरण देखाउने दाँतमात्र हुनेछ ।

बजेट भाषणअनुसार विद्यालय क्षेत्र विकास कार्यक्रम कार्यान्वयन गरिनेछ । तर

संविधानप्रदत अधिकार प्रयोग गर्ने स्थानीय सरकारहरूका लागि केन्द्रले तयार गरेको यो कार्यक्रम कति प्रभावकारी हुनेछ । के सबै स्थानीय सरकारले शिक्षालाई यही कार्यक्रमबाट सञ्चालन गर्ने हो वा आफ्ना प्राथमिकता आफै तोक्ने हो । हुम्ला, मुगु, डोल्पा, सिराहा, सप्तरी, धनुषा, महोत्तरीका प्राथमिकता एउटै हुनसक्छन् त ? ती जिल्लाभित्रकै पनि हरेक गाउँपालिकाका प्राथमिकता एउटै हुन सक्लान् र ?

नयाँ कार्यक्रम ल्याउन नमिल्ने अवस्थामा यो बजेटबाट धेरै सुधारका कुरा त आउन सक्ने अवस्था थिएन तथापि बजेटको आकार बढ्दा शिक्षामा घटेको बजेट प्रतिशत, संविधानत व्यवस्था भएको अनिवार्य र निःशुल्क शिक्षाका कुरा, सुरु नै नभएको स्वयंसेवा परिचालन कार्यको निरन्तरता र एक दर्जन विश्वविद्यालय स्थापना भइसकेको अवस्थामा अझै नयाँ विश्वविद्यालय स्थापना गर्न खोजिएका क्रियाकलापबाटै बजेट प्रस्तुत गरेको सरकारले नियमित प्रक्रियामात्र पूरा गर्नका लागि केही बुँदा उल्लेख गरेको देखिन्छ, जसले सामुदायिक शिक्षाको सुधारमा कुनै योगदान गर्ने अवस्था छैन । बजेटको आकार घटाएर मौलिक हकमा भएको व्यवस्था निःशुल्क र अनिवार्य शिक्षाको कार्यान्वयन गर्ने भन्नु नै विरोधाभासपूर्ण देखिन्छ ।

स्थानीय सरकारलाई दिएको बजेट विद्यालयलाई वितरण गर्ने बजेट हो । यसले स्थानीय सरकारहरूले शैक्षिक क्रियाकलाप सञ्चालन गर्नसक्दैनन् । तथापि स्थानीय सरकारहरूले सामुदायिक शिक्षा सुधार गर्ने जिम्मेवारीलाई आत्मसात गर्ने हो र त्यसतर्फ काम गर्न चाहने हो भने उपलब्ध गराइएको वितरणकारी बजेटमा निम्न क्रियाकलाप सञ्चालन गर्ने चुनौती र अवसर रहेको छ । (क) हरेक स्थानीय सरकारले अ । प ५ न । १

गाउँपालिकारनगरपालिका क्षेत्रमा विद्यालय उमेरका बालबालिकाको संख्या कति छ ? तीमध्ये कति

बालबालिका विद्यालय बाहिर छन् ? यसको आधारमा विद्यालय संख्या निर्धारण गरी विद्यार्थी संख्या र भौगोलिकताको आधारमा विद्यालय बन्द गर्ने, गाभ्ने, नयाँ स्थापना गर्ने निर्णय लिने ।

(ख) विद्यालय संख्या एकिन गरी विद्यार्थी संख्याको आधारमा तथा विद्यालय सञ्चालन भएको कक्षाको आधारमा शिक्षक दरबन्दी संख्या एकिन र मिलान गर्ने । (ग) विद्यालयको भौतिक पूर्वाधार विकासको प्राथमिकता निर्धारण गर्ने । (घ) छात्रवृत्ति वितरणको मापदण्ड र नीति तयार गरी वैज्ञानिक तरिकाले छात्रवृत्ति वितरण गर्ने ।

(ङ) हरेक विद्यालयमा सक्षम प्रधानाध्यापक नियुक्तिको सुनिश्चितता गरी प. धा. न । ध. या. प. क. स. ग. कार्यसम्पादन सम्झौता गर्ने । (च) विद्यालयहरूको अनुगमन प्रणाली स्थापना गर्ने । (छ) अनुदान वितरणलाई कार्यसम्पादन र नतिजासँग जोड्ने गरी कार्यपद्धति विकास गर्ने ।

(ज) निजी विद्यालयको सम्बन्धमा स्थानीय सरकारले आफ्नो अवधारणा प्रस्तुत गरी सामुदायिक शिक्षाको सुधारबाट निजी विद्यालय आफै खुम्चने अवस्था सिर्जना गर्ने ।

(झ) कोर विषयका पाठ्यक्रम केन्द्रबाट निर्धारित नै प्रयोग गर्ने र अन्य विषयको सम्बन्धमा स्थानीय आवश्यकताअनुसार प्रयोगको अभ्यास सुरु गर्ने । (ञ) निःशुल्क तथा अनिवार्य शिक्षाको कार्यान्वयनका लागि संघीय सरकारसँग साभेदारी गर्ने ।

संविधान प्रदत अधिकार प्रयोगमा स्थानीय सरकारले केन्द्रको नीति, नियम र आदेश कुन आवश्यक छैन । असल नियतले गरिने हरेक कामले सफलता प्राप्त गर्छ भन्नेमा स्थानीय सरकारहरू विश्वस्त हुनु आवश्यक छ ।

चुनौतीसँगै आएको सामुदायिक शिक्षा सुधारको अवसरमा स्थानीय सरकारहरू सबल, सक्षम र प्रभावकारी बन्न सक्नु शुभकामना ।

सन्दर्भ: विश्व वातावरण दिवस

बढ्दो तापमानको वातावरणीय असर

- रामराज शर्मा र उमेश पाठक

विश्वका ठूला सहरमा वातावरण सचेतनासम्बन्धी ठूलो ठूला न्यावली आह्वान गरिएको छ । विश्व वातावरण दिवस र यसका अभियन्ताले विकसित देशहरूलाई प्रदूषण न्यून गर्न र वातावरण संरक्षणमा लगानी बढाउन दबाब दिइरहेका छन् । यो दिवसको मुख्य उद्देश्य मानवीय क्रियाकलापबाट हुने जल प्रदूषण, स्थल प्रदूषण, वायु प्रदूषण, विश्व तापमानमा पर्ने प्रभावका साथै वन्यजन्तु र वनजंगलमा पर्ने दीर्घकालीन असरसम्बन्धी जनचेतना जगाउँदै सम्पूर्ण मानव जगतलाई वातावरण संरक्षणमा प्रेरित गर्नु हो ।

१७ औं शताब्दीको मध्यतिर बेलायतबाट सुरु भएको औद्योगिक क्रान्ति १८ औं शताब्दीको मध्यमा आइपुग्दै गर्दा निकै उत्सर्गमा पुगेको थियो । उक्त क्रान्तिले धेरै राष्ट्रमा मानव श्रमलाई ठूलो ठूलो र आधुनिक यन्त्रहरूले विस्थापित गरिदियो । त्यस्ता यन्त्रहरूको सञ्चालनमा प्रयोग हुने कोइला र पेट्रोलियम पदार्थको अत्यधिक प्रयोग र प्राकृतिक स्रोतको अनियन्त्रित दोहनले हरितगृह ग्यासको उत्सर्जन निकै मात्रामा बढाइरहेको थियो । औद्योगिक क्रान्तिको परिणामस्वरूप मानव जीवनका लागि आवश्यक खाद्यान्न, औषधि, बासस्थान र लत्ताकपडाको उत्पादनमा निकै वृद्धि हुँदै जीवनको आधारभूत साधनमा धेरैको सहज पहुँच पुग्दा विश्वको जनसंख्या वृद्धि पनि निकै उच्च गतिमा हुनथाल्यो ।

बढ्दो जनसंख्या चापसँगै इन्धनका लागि प्रयोग भइरहेका कोइला र पेट्रोलियम पदार्थको खपत यति धेरै हुनथाल्यो कि यसबाट विश्व वातावरणमा निकै ठूलो मात्रामा नकारात्मक प्रभाव देखिन सुरु भयो । उक्त अवधिदेखि हालसम्म आइपुग्दा विश्व तापमानमा औसत १ डिग्री सेल्सियसको वृद्धि भइसकेको छ । वैज्ञानिकहरूका अनुमान अनुसार अब अर्को थप १ डिग्री सेल्सियसभन्दा धेरै तापक्रम वृद्धि भयो भने यो विश्व विनाशतिर लम्किनेछ । पृथ्वी मानव बसोबासका लागि लायक हुनेछैन ।

विश्व वातावरणमा परेको नकारात्मक असरलाई ध्यान दिँदै संयुक्त राष्ट्र संघमा सम्मिलित राष्ट्रहरूले १९९२ मा ब्राजिलको रियो दि जेनेरियोमा बृहत् विश्व सम्मेलन गरी वातावरणसम्बन्धी एक सम्झौता गरे । १९९४ बाट कार्यान्वयन हुने गरी उक्त सम्झौता पारित गरियो । उक्त सम्झौताअनुसार विकसित मुलुकहरूले दिगो विकासको

अवधारणा अनुरूप विकास निर्माणका कार्य अघि बढाउनुपर्ने, हरितगृह ग्यासको उत्सर्जन सीमित गर्नुपर्ने र वातावरण संरक्षणका लागि उचित लगानी गर्नुपर्ने निक्कै गरियो । रियो सम्मेलन १९९२ को प्रमुख उपलब्धिको रूपमा 'वातावरण र विकासमा रियो घोषणापत्र' र 'एजेन्डा २१' लाई लिइन्छ । १९९७ को क्योटो प्रोटोकलअनुसार विकसित मुलुकहरूले २००८ देखि २०१२ सम्मका लागि हरितगृह ग्यास उत्सर्जन सीमित गर्न बाध्य पऱ्यो भने २०१५ मा फ्रान्सको राजधानी पेरिसमा भएको संयुक्त राष्ट्रसंघीय जलवायु परिवर्तन सम्मेलनले औद्योगिक क्रान्तिपछिको विश्व तापमान वृद्धि २ डिग्री सेल्सियसभित्रै सीमित राख्ने लक्ष्य राखेको छ, जसका लागि विकसित मुलुकहरूले हाल चलिइरहेका कैयौं उद्योगधन्दा बन्द गरी कार्बन उत्सर्जन कटौती गर्नुपर्ने देखिन्छ । तर विश्वका विकसित ५५ मुलुक (जसको विश्वमा कूल हरितगृह ग्यास उत्सर्जनमा करिब ५५ प्रतिशत हिस्सा छ) ले अनुमोदन नगरेसम्म पेरिस सम्झौता बाध्यकारी नहुने भएकाले आजसम्म यसबाट सोचेअनुरूपको उपलब्धि हासिल हुनसकेको छैन ।

विश्वव्यापी वातावरणीय समस्या बढ्दो औद्योगीकरण र अव्यवस्थित विकास निर्माणका कार्यले मानव सिर्जित नकारात्मक वातावरणीय प्रभावले विश्वका कैयौं देशमा खानेपानीको अभाव सिर्जना भइसकेको छ । पानी उपभोग गर्ने जनसंख्या निरन्तर वृद्धि हुँदै जाने र मानवीय गैरजिम्मेवारीकै कारण पानीका स्रोत सुक्दै गइरहेको सन्दर्भमा यसबाट पानी किनेर खान नसक्ने गरिब मुलुकका जनताको दैनिक जीवनमा निकै ठूलो समस्या सिर्जना भइरहेको छ । अफ्रिका र एसियाका कम विकसित मुलुकका कृषिमा आधारित ठूलो जनसंख्या वर्षातको पानीमा आधारित कृषि पेसामा निर्भर छन् । वर्षाको अनियमितताले खाद्यान्न उत्पादनमा ञ्हास आइरहेकाले अफ्रिकाका कैयौं देशमा भोकमरी जटिल समस्याको रूपमा देखा परिसकेको छ भने खाद्यान्नको उत्पादन घटेकोले माग-आपूर्ति सन्तुलन बिग्रिई अधिक मूल्यवृद्धि हुनाले धेरै मुलुकको समग्र अर्थतन्त्रमै धक्का लागेको छ । अफ्रिकी महादेशका कैयौं देशमा वर्षाको ढाँचामा आएको परिवर्तनले गर्दा सन् २०२० सम्ममा कृषि उत्पादन करिब ५० प्रतिशतसम्म घट्न सक्ने प्रक्षेपण गरिएको छ । विश्व तापमान वृद्धिसँगै

हिमालयमा परेको प्रभाव निकै डरलाग्दो देखिन्छ । पाकिस्तान, भुटान, भारत, नेपाल र तिब्बत क्षेत्रमा फैलिएको हिमालय यी क्षेत्रमा पानीको प्रमुख स्रोत हो । विश्व तापमानमा भएको क्रमिक वृद्धिसँगै हिमालको हिउँ पल्लिने

क्रम बढ्दो छ । केही दशक अधिसम्म वर्षैभरि सेताम्ये हिउँ देखिने हिमालहरू कालो ढुंगेडाँडामा परिणत भएको यथार्थ हाम्रै आँखासामु छ । यही अनुपातमा हिउँ पल्लिने क्रम बढ्ने हो भने हाम्रा हिमालहरूमा अबको ३० वर्षमै निकै परिवर्तन आउने र हिमालयबाट आपूर्ति हुने पानीमा निकै कमी आउने कुरा इसिमोडलगायत यस क्षेत्रमा कार्यरत संस्थाहरूले विभिन्न समयमा गरेको अध्ययनले देखाएका छन् । अर्कोतर्फ अनावश्यक हिउँ पल्लिँदा हिमतालहरू फुट्न सक्ने र तल्लो तटीय क्षेत्र बाढीको चपेटामा पर्न सक्ने उच्च जोखिम देखिन्छ ।

अन्टार्टिका र आर्क्टिक क्षेत्रको भीमकाय हिमपहाडहरू विश्व तापमानको वृद्धिसँगै द्रुतगतिमा पगलिरहेको हुनाले सामूहिक सतह बढ्दै गइरहेको र सामूहिक तटमा भूस्खलन तथा खिड्ने क्रम बढिरहेको हुनाले माल्दिभ्सजस्ता कम उचाइ भएका टापुहरूको अस्तित्व नै संकटमा परेको देखिन्छ । बढ्दो खडेरी र पानीको अभावले अफ्रिकी महादेशका कैयौं क्षेत्रमा सरुवा रोगको प्रकोप बढ्दै गइरहेको छ । चरम सुख्खापनले गर्दा जंगलमा ठूलो ठूलो आगलागीका घटना दोहोरिरहेका छन् । वन्यजन्तुको विनाश भइरहेको छ । जडिबुटी मासिने क्रम बढ्दो छ । उत्तरी अमेरिकाका प्रायः सधैं हिउँले ढाकिएको पहाडहरू नाङ्गा पहाडहरूमा परिवर्तन भइसकेका छन् । गम्भीको समयमा तातो वायु प्रवाह बढ्नाले समस्त मानव स्वास्थ्यमा निकै प्रतिकूल असर परिरहेको छ । साथै कुनै पनि स्थानको सूक्ष्म जलवायु (माइक्रो क्लाइमेट) मा आएको परिवर्तनले प्राकृतिक पारिस्थितिक प्रणालीमा

दीर्घकालीन असर पर्न गई लोपोन्मुख वन्यजन्तु एवं चराचुरुङ्गीहरू बासस्थान परिवर्तन गर्न बाध्य भइरहेका छन् र उनीहरूको जीवन निकै जोखिमपूर्ण बनेको छ ।

नेपालको जलविद्युत्मा असर

सतहमा परिवर्तन आउँदै जलविद्युत् आयोजनाहरूको सम्पूर्ण उत्पादन प्रक्रियामा नै असर गरेको देखिन्छ । पानीमा रहेको सेडिमेन्टले गर्दा थिग्याउने पोखरी छिटछिटो भरिनुका साथै पोखरीको क्षमतामा ञ्हास आइरहेको छ । टर्बाइन छिटो खिड्ने, पेनस्टक पाइप र सुरुङको क्षमतामा ञ्हास आउनुका साथै समग्र विद्युत् उत्पादनमै नकारात्मक असर परिरहेको छ ।

कृषि र मानव बस्तीमा प्रभाव

जलवायु परिवर्तनको असरले बढ्दो खाद्य असुरक्षा विश्वव्यापी रूपमा देखापरेको समस्या हो, जसको प्रभावबाट नेपाल पनि मुक्त छैन । अझै नेपालको अधिकांश कृषि कार्य मनसुनको वर्षातबाट प्राप्त हुने आकासे पानीमा भरपर्ने भएको र जलवायु परिवर्तनको कारण वर्षातको ढाँचामा अनियमितता (अतिवृष्टि र अनावृष्टि) आउने भएकोले कृषिक्षेत्र यसबाट अत्यन्त प्रभावित छ । बढ्दो तापमानको कारण निरन्तर मरभूमीकरणको जोखिमले जमिनको उर्वरत्व घट्दै गइरहेको सन्दर्भमा नेपाल सरकारले विभिन्न दातृराष्ट्र र अन्तर्राष्ट्रिय संस्थाहरूसँगको सहकार्यमा कृषकको हितमा हुने गरी जलवायु अनुकूलनका विविध रणनीतिक कार्यक्रम सञ्चालन गरिरहेको छ ।

प्रायः जसो कृषियोग्य ठूला फाँटहरू नदी किनारमा रहेको हुँदा अनपेक्षित बाढीको चपेटामा पर्ने गरेका छन् । जनजीविकाका आधारभूत आवश्यकताका साधनहरूको सहज पहुँचले गर्दा

नदी किनारमा खेतीपातीसँगै सहरीकरण पनि द्रुतगतिमा भइरहेको सन्दर्भमा त्यस्ता बस्ती पनि खतराको सीमाभित्रै रहेको देखिन्छ । अव्यवस्थित विकास निर्माणको कार्यसँगै सिर्जित वातावरण विनाशले पहाडी क्षेत्रको उर्वर माटो भूक्षयमाफत उत्पादित सेडिमेन्ट नदीहरूको सहायतामा तल्लो तटीय क्षेत्रमा पुग्ने गरेको छ । यसले गर्दा तराई क्षेत्रमा नदीको सतह उकासिँदै कृषियोग्य जमिन र बस्तीहरू डुबानमा पर्ने खतरा दिन-प्रतिदिन बढ्दो छ ।

अन्त्यमा, बढ्दो हरित ग्यास उत्सर्जनले विश्व तापमानमा आएको परिवर्तन र यसबाट वातावरणमा परेको प्रतिकूल असर न्यून गर्न नवीकरणीय ऊर्जाको अधिकतम प्रयोग गर्दै कोइला र पेट्रोलियम पदार्थको खपतमा कमी ल्याउनुपर्ने अवस्थाको महसुस भइसकेको छ । यससम्बन्धी २०१५ को पेरिस सम्झौता (जसमा २२ अप्रिल २०१६ अर्थ डेका दिन अमेरिकाको न्युयोर्कमा १७४ देशका प्रतिनिधिले हस्ताक्षर गरिसकेका छन्) बाट अमेरिकी राष्ट्रपति डोनाल्ड ट्रम्पले आफ्नो राष्ट्रपतीय चुनावी अभियानमा गरेको वाचाअनुसार अमेरिका जून १, २०१७ मा घोषणा गर्दै अमेरिका उक्त सम्झौताबाट औपचारिक रूपमै बाहिरिने घोषणा गरेका छन् ।

विश्वव्यापी हरितगृह ग्यास उत्सर्जनको करिब १५ प्रतिशत हिस्सा आफू एकलैले ओगट्ने अमेरिकाको पेरिस सम्झौताबाट पछि हट्ने निर्णयसँगै केही हप्ताभित्रै कैयौं कोइलाखानी सञ्चालनमा ल्याउने घोषणाले वातावरण संरक्षण र भावी पुस्ताको भविष्यप्रति चिन्तित एउटा ठूलो जमातलाई निकै दुखित तुल्याएको छ । उक्त सम्झौताप्रति प्रतिबद्ध राष्ट्रहरूले एकजुट भएर अमेरिकी राष्ट्रपतिको उक्त कदमको विरोध गर्दै सम्पूर्ण मानव र प्राणीजगतको सुरक्षित भविष्यका लागि सक्दो दबाब सिर्जना गर्नु अत्यावश्यक देखिन्छ । ताकि केही सीमित व्यक्तिको फाइदा र सनकको कारण हाम्रो विश्व जोखिममा नपरोस् ।

(शर्मा जलविद्युत् विशेषज्ञ र पाठक वातावरणविज्ञ हुन् ।)

मंगल माविद्वारा वडामा निर्वाचितलाई सम्मान

कीर्तिपुर । मंगल माध्यमिक विद्यालयद्वारा कीर्तिपुर नपा वडा नं. १० मा निर्वाचित जनप्रतिनिधिहरूलाई बधाई तथा शुभकामना कार्यक्रम गरी सम्मान गरेको छ ।

जेठ १९ गते विद्यालयको प्राङ्गणमा भएको कार्यक्रमको उद्घाटन नवनिर्वाचित वडा अध्यक्ष तथा विद्यालय

व्यवस्थापन समितिका अध्यक्ष अमन महर्जनले पानसमा दीप प्रज्वलन गरी उद्घाटन गर्नुभयो । त्यसक्रममा वहाँले आफ्नै वडामा रहेको सामुदायिक कलेजको भौतिक निर्माण तथा शैक्षिक विकासको लागि सहयोग निरन्तर रहने विचार व्यक्त गर्नुभयो । कार्यक्रममा विद्यालय कामु प्रधानाध्यापक लोकलाल

महर्जनले विद्यालयको भौतिक र शैक्षिक स्थितिबारे अवगत गराउँदै भौतिक निर्माणमा अगाडि बढ्नसकेमा विद्यार्थी संख्या बृद्धि हुने र सेवाको दायरा ठूलो हुने बताउनुभयो । कार्यक्रममा सह-प्रधानाध्यापक निलकण्ठ महर्जन, शिक्षक रकी महर्जनले पनि बोल्नुभएको थियो ।

‘माओवादी केन्द्र’ को घोषणापत्रको चिरफार !

— निर्जला

स्थानीय तहको निर्वाचनमा माओवादी केन्द्रको ‘प्रतिबद्धतापत्र’ अर्थात् घोषणापत्रमा भनियो- ‘माओवादी केन्द्रको उपहार, गाउँ र नगरमा सिंहदरवार !’

प्रचण्ड सरकार अर्थात् सिंहदरवार आफै अराजक भइरहेको कार्यशैलीले के ‘गाउँ र नगर पनि सिंहदरवारजस्तै अराजक हुँदैन !?’

देशको ऐतिहासिक र महत्त्वपूर्ण उपलब्धिहरू बारे देशको स्थिति ‘अस्थिर र अराजक’ र ‘राष्ट्रिय स्वाधीनतामाथि नै गम्भीर संकट पैदा’ हुने संकेत प्रतिबद्धतामा दिएको छ । सत्य त्यही हो भने ‘राष्ट्रिय स्वाधीनतामाथि गम्भीर संकट’ कसबाट हुँदैछ के प्रस्ट्याउनुपर्दैन ? प्रतिबद्धतामा भनिएको छ- सामान्तवादको राजनैतिक प्रतिनिधि राजतन्त्र विस्थापित भए पनि ‘अर्ध-उपनिवेशबाट नेपाली जनता अझै मुक्त भइसकेका छैनन् ।’ सत्य यही हो भने देशलाई ‘अर्धउपनिवेश’ को स्थितिमा राख्ने कुन शक्ति हो भनी ‘माओवादी केन्द्र’ किन भन्न सक्दैन ? नवउपनिवेशको कारण ‘राष्ट्रिय स्वाधीनताको मुद्दा भन्ने पेचिलो बनिरहेको’ स्वीकार्न दलले देशको स्वाधीनताको मुख्य शत्रु किन खुट्याउनु सक्दैन- माओवादी केन्द्रले ? मोही मार्गने ढुंग्रो लुकाउने ‘केन्द्र’ ले देश, जनता र आफ्नै पार्टी कार्यकर्ता र समर्थकहरूलाई समेत ढाँट्दै छ ।

‘प्रतिबद्धता पत्र’ ले ‘सार्वजनिक प्रशासनलाई

भ्रष्टाचारमुक्त बनाइनेछ’, ‘किसान पेन्सनको व्यवस्था गर्ने’, ‘उद्योगहरूलाई सहूलियत ब्याज दरमा ऋण दिने व्यवस्था गरिनेछ’ तीनपटक सरकारको नेतृत्व गर्दा ‘भ्रष्टाचार मुक्त’ गर्न नसके ‘केन्द्र’ ले अब के स्थानीय तहको भ्रष्टाचार निर्मूल गर्ला ? भ्रष्टाचार तलबाट होइन माथिबाट हुँदैछ, भ्रष्टाचार, लुट र हिंसाबाट उठेको ‘केन्द्र’ ले भ्रष्टाचार बढाउन सक्ला तर कम गर्ने वचन जनता ढाँट्ने उद्देश्य हो । ‘कर निर्धारणमा अनियमितता गरेका आरोपमा शर्मा पक्राउ’ शीर्षकमा २० जेठको गोरखापत्रले लेख्यो - राजश्व विभागका महानिर्देशक रहेका चुडामणि शर्माले ‘फ्रण्डे २१ अर्ब रुपैयाँ रकम छुट दिने निर्णय आयोगबाट भएको थियो । के उद्योगहरूलाई ऋण, ब्याज र अरु सहूलियत भएको विषय ‘केन्द्र’ लाई थाहा छैन ? घरेलु उत्पादन ‘विस्थापित नहुने गरी बाहिरबाट वस्तुहरूको आयात गरिनेछ’ भन्ने भनाइ पुरै जनतालाई छुकाउने प्रपञ्च हो, किनभने घरेलु र विदेशी वस्तुलाई समान रूपले बजारको उपलब्धताले नेपालजस्तो विकासशील देशको उत्पादनलाई तुलनात्मक रूपले विकसित र ठूलो आकारको उत्पादनले विस्थापित गर्नेबारे कुनै द्विविधा छैन । भारतको सामानले नेपाली सामान विस्थापित गर्छ र तुलनात्मक हितको व्यापारले देशको हित हुने परिस्थितिको कारण ‘स्वतन्त्र व्यापार’ अनिवार्य छ । तर प्रचण्ड सरकारको परराष्ट्रमन्त्री प्रकाशशरण महतले भारतीय परराष्ट्रमन्त्री स्वराजको निर्देशनमा चीनसँग हुने

‘स्वतन्त्र व्यापार’ लाई चीनसँगको व्यापार सम्झौताबाट हटाउन लगाइएको नेपाली जनताको मनमस्तिष्कमा आज पनि ताजे छ । ‘वस्तुहरूको उत्पादन देशभित्रै गर्ने नीति अवलम्बन गर्ने’, ‘देशभित्रै रोजगार विस्तारको लागि श्रम र रोजगारमूलक कार्यक्रमहरू सञ्चालनमा जोड दिने’, ‘स्वस्थ पिउने पानी तथा सरसफाइको व्यवस्था सुनिश्चित गरिने’, ‘निष्पक्ष र जनउत्तरदायी न्याय सेवा’, ‘सीमा सुरक्षा र जनसांख्यिक अतिक्रमण हुन नदिने नीति अवलम्बन गरिने’ प्रतिबद्धता तीन तीन पटक सरकारको नेतृत्व गर्ने ‘केन्द्र’ ले भारतीय सामान निर्वाध रूपले नेपालमा भित्र्याउने, ७० लाख युवाहरू विदेशमा दासजस्तै बेच्ने, काठमाडौँ स्वच्छ पानी र सफाइ गर्न नसके मुहानमै फाहर गर्ने सरकारले स्थानीय तहबाट कसरी खानेपानी र सफाइको व्यवस्था गर्ने होला ! यसैलाई भनिन्छ - आकासको फल आँखा तरी मर ! भ्रष्टाचारविरोधी र उत्तरदायी न्यायका प्रतिपालक प्रधानन्यायाधीश सुशिला कार्कीलाई महाअभियोग लगाउने ‘केन्द्र’ ले निष्पक्ष र जनउत्तरदायी न्याय सेवा भूटोको पुलिन्दा हो साथै अफिसरसहित भारतीय टोली नेपालमा पसी नेपाली नागरिकलाई अपहरण गर्न खोज्ने र सयौँ ठाउँमा नेपाल-भारत सीमाको स्तम्भ उखेल्ने र गायब पार्ने ‘मित्र’ भारतको अगाडि टाउको उठाउन नसके प्रचण्ड सरकार र केन्द्रको प्रतिबद्धता ‘आज नगदी, भोलि उधारे’ भन्ने जनता ठग्ने पसलेको पाटीजस्तै हो एमाले-माओवादीकेन्द्रको प्रतिबद्धता !

‘गलत काम गरेर चुनाव जित्नु नजाती’

भक्तपुर । नेपाल मजदुर किसान पार्टीका अध्यक्ष नारायणमान बिजुक्छे (रोहित) ले एनजीओ र आईएनजीओले संसारको कम्युनिष्ट आन्दोलनलाई कमजोर बनाएको बताउनुभएको छ । नेपाल मजदुर किसान पार्टीको आयोजनामा आइतबार भएको काठमाडौँ उपत्यकास्तरीय कार्यकर्ता भेलामा बोल्दै चुनाव हारेको जाती तर गलत काम गरेर चुनाव जित्नु नजाती भएको बताउनुभयो ।

नेपालको कम्युनिष्ट आन्दोलनमा स्वतन्त्र वाम भन्नेहरूले जालसाजीको काम गरेको चर्चा गर्दै उहाँले आफूलाई स्वतन्त्र वाम भन्नेहरूबाट सावधान हुनुपर्ने प्रस्ट पार्नुभयो ।

शत्रुले विरोध गर्नु नराम्रो

नभएको भन्दै अध्यक्ष बिजुक्छेले विरोधीहरूको विरोधले आफू र अरूबीचको भेद स्पष्ट हुने बताउनुभयो ।

स्थानीय तहको निर्वाचनको समीक्षा गर्दै उहाँले स्थायी जागिर छोडेर पार्टीको आदेशमा चुनावमा उम्मेदवारी दिनु राम्रो पक्ष भएको तर व्यक्तिगत महत्वाकांक्षा राखी चुनावमा लड्ने प्रवृत्तिबाट सजग हुनुपर्ने विचार व्यक्त गर्नुभयो ।

नेमकिपाका केन्द्रीय सचिव प्रेम सुवालले स्थानीय तहको निर्वाचनमा कर्मचारी र निर्वाचन आयोगले पक्षपातपूर्ण व्यवहार गरेको बताउनुभयो ।

मत च्यातिपछि पुनः निर्वाचन गर्ने नजिर स्थापित भए भविष्यका हरेक चुनावमा मतपत्र

च्यातिएको अवस्थामा पुनः चुनाव गर्ने अवस्था आउने उहाँको भनाइ थियो ।

सचिव सुवालले सरकारी कोषबाट तलब खाने कर्मचारीहरूलाई ट्रेड यूनियनको अधिकार दिइन नहुनेमा जोड दिनुभयो ।

कार्यक्रममा नेमकिपाका केन्द्रीय सदस्य नारायण महर्जन, सांसद अनुराधा थापामगर, नेमकिपाका वैकल्पिक केन्द्रीय सदस्य राजवीर डंगोल, नेमकिपा भक्तपुर जिल्लाका कार्यवाहक अध्यक्ष सुरेन्द्रराज गोसाई, केदार खड्का, रामेश्वर बोहरा, गुणदास महर्जन, मीनबहादुर बाटा, नारायणभक्त नेमाफुकी, महेन्द्र खायमली, नीरज लवजूलगायतले बोल्नुभएको थियो ।

हार्दिक श्रद्धाञ्जली

हाम्रो परिवारका माहिली छोरी बिन्दु महर्जनकी आदरणीय श्रीमान् एवं भान्जा प्रज्ज्वल महर्जनका पुजनीय बुबा श्री प्रयाग महर्जनको

२०७४ जेठ २१ गते ४७ वर्षको अल्पायुमै असामयिक निधन भएकोमा

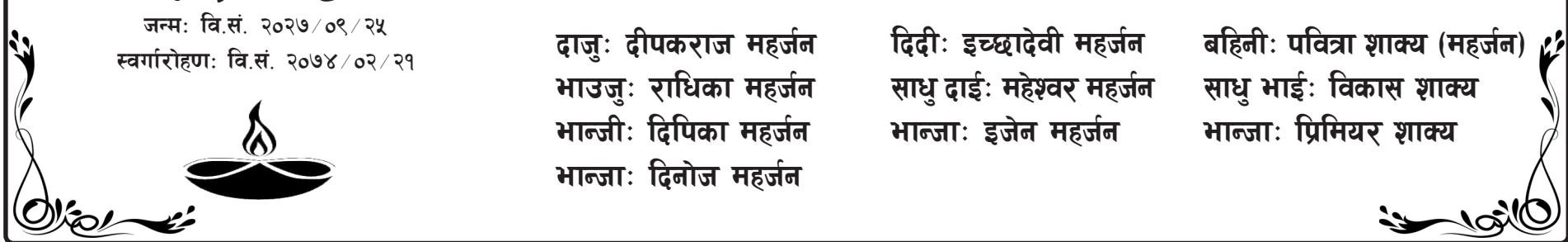
गहिरो दुःख व्यक्त गर्दै हार्दिक श्रद्धाञ्जली अर्पण गर्दछौं ।

यस दुःखद घडिमा शोक सन्तप्त सम्पूर्ण परिवारजन, इष्टमित्रहरूमा

हार्दिक समवेदना प्रकट गर्दछौं ।

आमा
श्रीकुमारी महर्जन (तरिमै)

दाजुः दीपकराज महर्जन	दिदीः इच्छादेवी महर्जन	बहिनीः पवित्रा शाक्य (महर्जन)
भाउजुः राधिका महर्जन	साधु दाईः महेश्वर महर्जन	साधु भाईः विकास शाक्य
भान्जीः दिपिका महर्जन	भान्जाः इजेन महर्जन	भान्जाः प्रिमियर शाक्य
भान्जाः दिनोज महर्जन		

१० लाख मानिस उतारेर एक घण्टामा काठमाडौँ सफा पार्छुः सुशिला महर्जन

- खेमा बस्नेत

‘आजभोली श्रीमानले डिभोर्स माग्न थालेका छन्, पहिला त निकै सहयोगी थिए’ शुशीलाले भनिन् । विश्वलाई नै फोहोर मुक्त बनाउँछु भनेर सरसफाइ अभियानमा लागेपछि कीर्तिपुरकी ४० वर्षीया सुशिला महर्जनका श्रीमान बिकाश महर्जन आजकाल उनीसँग चिठिन लागेका हुन् । ‘सुरुसुरुमा त उनले मेरो यो अभियानलाई निकै साथ दिएका हुन्, सफाइ अभियानमा धेरै बाहिर जान थालेपछि उनी मसँग रिसाउन थालेका छन्, सुशिला भन्छिन्, बेलाबेलामा डिभोर्स मागिरहन्छन् ।’

जब घरमा धेरै समय दिन नसक्ने भईन तब श्रीमान उनीसँग रिसाएका हुन् भन्ने अनुमान लगाउन उनलाई धेरै समय लागेन । तरपनि महर्जन निराश छैनन्- ‘अहिले कुरा नबुझे पनि पछि आफैँ कुरो बुझ्नुहुनेछ किनभने म कुनै गलत बाटोमा छैन । मैले जे गरिरहेकी छु सही

राखेकी छन् । सफा गर्दै जाँदा जहाँ रात पछि त्यहीँ उनको सेल्टर हुन्छ । त्यहाँका जनताले जे खान दिन्छन् त्यहीँ खान्छिन् । एक ठाँउबाट अर्को ठाँउ जाँदा कुनै गाडीमा गाडीवालाले भाडा लिँदैनन् कतै, कसैले भाडा सौजन्य गरिदिन्छ भने कतै आफैँ खर्च

नगर सफा गर्ने उनीहरूको अभियान जारी रहेको छ । महर्जनले साढे ५ वर्ष घरमै रहेर यो अभियानलाई निरन्तरता दिईन्, तर यसरी मात्र पुग्दैन भन्ने लाग्यो साढे दुई वर्षदेखि घरपरिवार सबै छाडेर पूर्णकालिन सरसफाई अभियानकर्ता बनेर उनी

गरिरहेकी छु’ उनी भन्छिन् । ९ वर्ष अगाडि घरकी गृहिणी थिइन् । उनका दिन घर, छोराछोरी, श्रीमान र सासुससुरा सबैको सेवा गर्नमा नै बितेका थिए । कीर्तिपुरमा जन्मेकी उनै महर्जन अहिले सिंगो विश्व सरसफाई अभियानमा जुटेकी छन् । २०७० असोजदेखि घर परिवार र सारा गृहस्थी छोडेर यो अभियानमा जुटेकी ४० वर्षीया महर्जन भन्छिन्- ‘अबको बाँकी जीवन सरसफाई अभियानमा लगाउनेछु ।’

२०६७ सालमा कीर्तिपुर महोत्सव हुने भएपछि त्यहाँका ५५ सय महिलाले ४० वर्ष पुरानो डम्पिङ्ग साइट एक घण्टामा सफा गरेका थिए । सरसफाईमा उनको सक्रियता देखेर छिमेकीले निकै प्रशंसा गरे । यहीँ प्रशंसाले नै उनलाई सरसफाई गर्ने उत्साह थप्यो । उनलाई एक्कासी यस्तो लाग्यो- ‘सिंगो संसार सफा भए कति रमाईलो देखिन्थ्यो होला ।’ यसरी आफैँभित्र आएको देश र विश्व नै सफा गर्ने विचारपछि उनी यसरी सरसफाई गर्ने अभियानमा लागेको बताउँछिन् । त्यसैले अहिले उनको पहिचान सेतो हाफ भेष्ट, सेतै हाफ पाईन्ट र गुलाबी रङको सडक बढाने लामो कुची हो । यो कुची उनी कहिँ गएपनि छोडिदैनन् । बाटो हिँड्दै गर्दा जहाँ फोहोर देख्यो त्यही बढान थालिहाल्छिन् । उनीसँग एउटा हरियो रङको भोला पनि छुट्दैन, जहाँ उनले आफूलाई आवश्यक पर्ने सामान

बेहोरेर हिँड्ने गरेकी छन् । अब आउने ३ वर्षमा नेपाललाई मानवीय फोहोररहित बनाउने उनको लक्ष्य छ । यो अभियानलाई सार्थक बनाउन २०१७ जनवरी २२ तारिख अर्थात् २०७३ माघ ८ गते सरसफाइ अभियानमा १० लाख मानिस उतार्ने र एक घण्टामा काठमाडौँ सफा गर्ने योजना उनको छ । सफा गर्ने भन्दा पनि फोहोर नै नगरौँ भन्ने मान्यता उनको छ । आफूबाट सिर्जित फोहोर आफैँ निश्चित ठाँउमा राख्नको लागि उनले सबैलाई आग्रह पनि गरेकी छन् ।

उनीसँगै सोही अभियानमा छन् उनका छिमेकी दाई नाता पर्ने ५१ वर्षीय राजमान मानव । उनीहरू अहिले देशका विभिन्न ठाउँ सफा गर्दै हिँडेका छन् । महर्जन र राजमानले सिंगो नेपाललाई फोहोरमुक्त पार्ने अठोट गर्दै देशभरका ६५ नगरपालिकामा पुगेर सरसफाई गरिसकेको महर्जनले बताईन् । उनीहरूले लगाएको सेतो टिसर्टको अगाडी लेखिएको छ- ‘मैले नगरे कसले गर्छ ।’ टिसर्टको पछाडीको भागमा अंकित छ- अंग्रेजी अक्षर ‘आई’ । कीर्तिपुरपछि टोखा, ठिमी, भक्तपुर, ललितपुरलगायत उपत्यकाका केही ठाँउमा उनीहरूले सरसफाई अभियान चलाए । त्यसैगरी इलाम, दमक, इटहरी, धरान, बिराटनगर, जनकपुर, हेटौँडा, नारायणगढ, धनगढी, महेन्द्रनगर, नेपालगञ्ज, दाङ्ग र बुटवल गरी दर्जनौँ शहरमा हजारौँ मानिस परिचालन गरेर

देशदौडाहामा छन् । यस अभियान कै कारण उनी कहिले पूर्व पुगिन्छन् त कहिले सुदूरपश्चिम । केही समय अघिमात्र उनी कैलालीको धनगढीमा थिइन् । पुरुषले घरबाहिर जति बसेपनि उसको कुनै आलोचना छैन, तर महिला आठ बजे घरको ढोकभित्र नपसेमा कुरा काट्न थाल्ने हाम्रो समाजको कारण धेरै महिला घरभित्रै खुम्चिन् बाध्य भएको महर्जनको तर्क छ । धेरै संघर्षपछि नेपाल सफा गर्ने अभियानमा घरबाट बाहिर निस्कन सकेको सुनाउँदै उनी भन्छिन्- ‘घरपरिवारबाट त मलाई अहिले छोराछोरीले मात्र सहयोग गरिरहेका छन्, तर यो अभियानमा सिंगो देशवासीको साथ र सहयोगले हिँडिरहेकी छु ।’ यदि महिलाले कुनै फरक काम गर्ने चाहन्छिन् भने उनलाई घरपरिवार र समाजले साथ दिनुपर्ने उनी बताउँछिन् । आफ्नो जीवनभरी देश र विश्व सफा गर्ने प्रण गरेकी महर्जन भन्छिन्- ‘म यो धर्तीलाई सफा गर्दागर्दै मर्न चाहन्छु ।’ २०११ जनवरी २२ तारिखका दिनदेखि सुरु भएको उनको विश्व सरसफाई अभियान पछाडि धेरैले काठमाडौँ तथा बागमती सफा गर्ने अभियान चलाएका छन् । यसले उनलाई खुशी लागेको छ । आफ्नो अभियान सुरु भएको दिन अर्थात् जनवरी २२ तारिखलाई वातावरण दिवसको रूपमा घोषणा गर्नको लागि नेपाल सरकार समक्ष प्रस्ताव गर्ने सोच रहेको उनले बताईन् ।

वातावरण जोगाउन सकेमात्र संस्कृतिको संरक्षण हुनेः संस्कृतविद् जोशी

ललितपुर । संस्कृतविद् सत्यमोहन जोशीले कला र वातावरण जोगाउन सकेमात्र संस्कृतिको संरक्षण हुने बताउनुभएको छ ।

विश्व वातावरण दिवस-२०१७ को अवसरमा सदर चिडियाखानाले सोमबार आयोजना गरेको कार्यक्रममा संस्कृतविद् जोशीले प्रकृति र संस्कृतिलाई जोगाउँदै वातावरण संरक्षण गरिनुपर्नेमा उहाँको जोड छ ।

जोशीले वर्तमान समयमा विकासको कामको सुरुवात गर्दा वातावरण र प्रकृतिलाई ध्यान दिएरमात्र गरिनुपर्ने भन्दै प्रकृतिलाई नै नष्ट गरेर विकासले गति लिन नसक्ने उहाँले ठोक्नु गर्नुभयो । कार्यक्रममा ललितपुर

महानगरपालिकाको प्रमुख चि्रिबाबु महर्जनले वातावरण सफा राख्नु सबैको साझा कर्तव्य रहेको बताउँदै वातावरणको महत्त्व, आवश्यकता र संरक्षणबारे विद्यालयस्तरको शिक्षामा नै समावेश गरिनुपर्नेमा जोड दिनुभयो ।

राष्ट्रिय प्रकृतिक संरक्षण कोषका कार्यक्रम निर्देशक सरिता ज्ञवालीले सुन्दर र सफा वातावरण निर्माणका लागि ध्यान दिनु आवश्यक रहेको भन्दै प्रत्येक व्यक्ति स्वयंले यसबारे सोच्नुपर्ने बताउनुभयो ।

सदर चिडियाखानाको प्रमुख रचना शाहले जीवजन्तु पनि वातावरण सुन्दर बनाउने प्रमुख पक्ष रहेकाले तिनीहरूको संरक्षण गर्न पनि अत्यन्तै आवश्यक रहेको धारण

राख्नुभयो ।

‘प्रकृतिसँग हाम्रो सम्बन्ध, रहिरहोस् अनन्त’ नामक कार्यक्रममा वर्षभरि चिडियाखानाले आयोजना गरेको संरक्षण क्षेत्र कार्यक्रमअन्तर्गत हाजिरीजवाफ, निबन्ध लेखन, वातावरण संरक्षणबारे नाटक प्रस्तुत र जन्तुलाई खाना खुवाउने तालिममा सहभागी विद्यार्थीलाई पुरस्कार प्रदान गरिएको थियो ।

वृक्षरोपण-सफाइ गरी वातावरण दिवस मनाइयो

भक्तपुर । विश्व वातावरण दिवस (जून ५) को अवसरमा भक्तपुर नगरपालिका र ब्रह्मायणी पीठ विकास समितिको संयुक्त आयोजनामा सोमबार ब्रह्मायणी पीठ परिसरमा वृक्षरोपण गरियो ।

कार्यक्रममा भक्तपुर नगरपालिकाका प्रमुख सुनिल प्रजापति, उपप्रमुख रजनी जोशी, वडा नं. ८ र ९ का वडाअध्यक्षहरू महेन्द्र खायमली र रवीन्द्र ज्याख्वलगायतले वृक्षरोपण गर्नुभयो ।

वृक्षरोपण अगाड भएको कार्यक्रममा नगर प्रमुख प्रजापतिले वातावरण दिवस मनाउनुको अर्थ वातावरण जोगाउने सन्देश दिनु, मनन गर्नु र व्यवहारमा लागू पनि गर्नु हो भन्दै स्वच्छ हावा, स्वच्छ पानी र ठाउँ सफा सुगन्ध बनाउनु वातावरण जोगाउनु हो भन्नु भयो ।

उहाँले भक्तपुर नगरपालिकाले मठ-मन्दिर, सम्पदा क्षेत्र संरक्षणका साथै इनार, ढुंगेधारा, पोखरी, कुवा आदि संरक्षण र सरसफाइको निम्ति नगरवासीलाई आह्वान गर्ने निर्णय गरेको जानकारी दिनुभयो ।

उपप्रमुख रजनी

जोशीले सरसफाइ र वातावरण संरक्षणबारे नगरवासी स्वयं पनि चनाखो हुनुपर्ने औल्याउँदै हाम्रा पुर्खाले संस्कृतिका रूपमा चलाएर गएको सिथी नखः आफैँ पनि वातावरण दिवस भएको बताउनुभयो ।

भनपा वडा नं. ९ का वडाअध्यक्ष रवीन्द्र ज्याख्वले वातावरण दिवस एकै दिनको सरसफाइमात्रले नगर स्वच्छ र सफा हुन नसक्ने बरु दिवसको सन्देश मनन गर्दै हरेक दिन सरसफाइ गर्ने र फोहोर नगर्ने पक्षमा ध्यान जानुपर्ने बताउनुभयो । भनपा वडा नं. ८ का वडाअध्यक्ष महेन्द्र खायमलीले भक्तपुरलाई सफा, स्वच्छ र हरियालीयुक्त नगर बनाउन नगरवासी एकजुट हुनुपर्नेमा जोड दिनुभयो ।

ब्रह्मायणी पीठ विकास समितिका अध्यक्ष रत्नप्रसाद प्रजापतिले सभापतिको आसनबाट पीठ वरपरको वातावरण सुधारका निम्ति नपाको सहयोगको निम्ति अनुरोध गर्नुभयो ।

कार्यक्रममा भनपा साविक वडा नं. १ का पूर्ववडाध्यक्ष लक्ष्मीप्रसाद कुसीले पनि बोल्नुभएको थियो ।

कार्यक्रममा स्थानीय

जनप्रतिनिधिहरू, स्थानीय बासिन्दा, वातावरण विज्ञानका प्राध्यापक, विद्यार्थी, नपाका कर्मचारी आदि क्षेत्रका सयौंको सहभागिता थियो । त्यसअघि भनपा वडा नं. ९ तचपालस्थित सल्लागणेश पोखरी सरसफाइ गर्नुका साथै हातेमालो कार्यक्रम गरी वातावरण संरक्षण गर्ने र नगर स्वच्छ सफा राख्ने प्रतिबद्धता जाहेर गरियो ।

भनपा र ख्वप कलेजको संयुक्त आयोजनामा सम्पन्न कार्यक्रममा नगर प्रमुख सुनिल प्रजापति, उपप्रमुख रजनी जोशीको नेतृत्वमा भएको कार्यक्रममा ख्वप कलेजका प्राचार्य रूपक जोशी, वडा नं. ९ का वडाध्यक्ष रवीन्द्र ज्याख्व, वडा नं. ८ का वडाध्यक्ष महेन्द्र खायमली, वातावरण विज्ञानका शिक्षक कमलराज गोसाईँलगायत जनप्रतिनिधिहरू र कलेजका वातावरण विज्ञान र सामाजिक कार्यका विद्यार्थीहरूको सहभागिता थियो ।

सो कार्यक्रमपश्चात् नगर प्रमुख प्रजापति र उपप्रमुख जोशीले नेतृत्व गरेको प्रभातफेरी तचपालबाट ब्रह्मायणी पीठसम्म पुगेको थियो ।

दुई रसियाली र एक अमेरिकी अन्तरिक्ष यात्रापछि सकुशल पृथ्वीमा अवतरण

काजकिस्तान । दुई रसियाली तथा एक अमेरिकी अन्तरीक्ष यात्रीले आफ्नो १७३ दिन लामो अन्तरिक्ष यात्रा पूरा गरी सोमबार मध्य काजकिस्तानमा सकुशल अवतरण गरेका छन् । अमेरिकी अन्तरिक्ष संगठन (नासा) का सेन किमबोरोका साथ रसियाली स्पेस एजेन्सीका सर्गेइ रिभीकोभ र एन्ड्रेइ बोर्सेन्को सन् २०१६ को अक्टोबारमा अन्तरिक्ष यात्राका लागि छुट्टनुभएको थियो । उहाँहरूको अवतरणको नासा टेलिभिजनद्वारा पुष्टि गरेको छ । उहाँहरू यात्रा गरेको अन्तरिक्ष यान ग्रीनविच समयअनुसार ११ बजेर २० मिनेटको समयमा जेजकाजगान सहरमा अवतरण भएको हो । रिभीकोभको यो पहिलो अन्तरिक्ष यात्रा थियो भने पूर्व गल्फवार हेलिकप्टर चालक किमबोरोको सन् २००८ मा १६ दिन लामो अन्तरीक्ष यात्राको अनुभव थियो । त्यसै गरी बोर्सेन्कोले सन् २०११ मा १६४ दिनको अन्तरीक्ष भ्रमणको अनुभव बनाइ सक्नुभएको थियो ।

- एजेन्सी

जनप्रतिनिधि: पानी दे !

पाठक आवाज
- महेश

बैशाख ३१ गते सम्पन्न स्थानीय तह निर्वाचनमा सबै राजनीतिक दलहरूले यो यो गर्छु भनेर लामो प्रतिबद्धता व्यक्त गरेका थिए ।

सबैको प्रतिबद्धता पत्रमा खानेपानीको समस्यालाई तुरुन्त समाधान गर्छु भनेर बोलेका

थिए ।

मानिसको लागि पानीको विकल्प अरु छैन । जीवनमा नभै नहुने पानीको समस्याले सबैलाई पिरोलिरहेको छ, थियो ।

निर्वाचित भएको १ महिना नबित्दै सबै नगरपालिकाका नगरवासीले पानीको समस्या भेलेको छन् । कीर्तिपुर नपामा पनि पानीको समस्याले जीवन कष्टकर बनाएको छ ।

रातको १२ बजेसम्म लामो लाइनवसी पानीको जोहो

गर्न बाध्य छन् ।

घरघरमा धारा जडान छ तर पानी छैन, पानीको सट्टा हावा आइरहेको छ । पानीको महसुल होइन हावाको महसुल तिर्न बाध्य छन् ।

जननिर्वाचित मेयर, उपमेयर, वडा अध्यक्षज्यू पानीको हाहाकार समाधान गर्न पानी दे ।

पानीको व्यवस्थापन गर्न खानेपानीसँग नगर कार्यालयमा छलफल सुरु गरेका छन् । छलफलले निर्देशित नीतिलाई तुरुन्तै कार्यान्वयन गर्नु जरुरी छ ।

भक्तपुर र कीर्तिपुर नपाका नगरकार्यपालिकामा सदस्यहरूको सपथ ग्रहण

भक्तपुर । भक्तपुर नगरपालिकाको नगर कार्यपालिकामा निर्विरोध निर्वाचित पाँच जना सदस्यहरूको सपथग्रहण कार्यक्रम आइतबार भनपाको सभाकक्षमा सम्पन्न भयो ।

सपथग्रहण कार्यक्रममा नेपाल मजदुर किसान पार्टीका सांसद प्रेम सुवालले नवनिर्वाचित नगर कार्यपालिकाका सदस्यहरूलाई बधाइ दिँदै निर्वाचन घोषणापत्रअनुसार जनताको सेवामा समर्पित भई कार्य गर्न सुभाष दिनुभयो ।

सरकारको अदूरदर्शिताको कारण स्थानीय तहको कार्यपालिकामा दलित महिलाको पद धेरै स्थानमा खाली हुन गएको चर्चा गर्दै सांसद सुवालले संसद देश र जनताको हितमा ऐन कानून बनाउनुपर्नेमा पद र व्यक्तिगत शुभलाभको कार्य गर्ने थलो बन्न पुगेको बताउनुभयो ।

भक्तपुर नगरपालिकाका प्रमुख सुनिल प्रजापतिले जनप्रतिनिधिमूलक

संस्था नगरपालिकामा जनप्रतिनिधि र कर्मचारीहरूको समन्वयबाट धेरै जनहितका कार्यहरू गर्न सकिने र कसैको कमजोरीबाट नगरपालिकालाई बदनाम हुन दिन नहुने बताउनुभयो ।

नवनिर्वाचित भक्तपुर नगरपालिका नगर कार्यपालिकाका सदस्यहरू रोशनमैया सुवाल, सुनिता प्रजापति (अवाल), कृष्णलक्ष्मी दुवाल, सरिता बोला र छोरीमैयाँ सुजुलाई भक्तपुर जिल्लाका प्रमुख निर्वाचन अधिकृत न्यायाधीश भोजराज शर्मा, भक्तपुर नगरपालिका वडा नं. ९ का वडाअध्यक्ष रवीन्द्र ज्याख्व, कार्यकारी अधिकृत रोहितराज पोखरेल र कर्मचारी एसोसियसनका अध्यक्ष गौतमप्रसाद लासिवाले पनि बधाइ एवं कार्यकालको सफलताको शुभकामना व्यक्त गर्नुभएको थियो ।

कीर्तिपुर

कीर्तिपुर नगरकार्यपालिकामा निर्विरोध निर्वाचित हुनुभएका ५ महिला र ३ पिछडिएका अल्पसंख्यक

समूहकालाई जेठ २० गते सपथ ग्रहण सम्पन्न भयो ।

कीर्तिपुर नगरपालिकाको कार्यालय भवनमा हलमा भएको कार्यक्रममा ८ जना कार्यपालिकाका सदस्यहरूलाई कीर्तिपुर निर्वाचन अधिकृतको कार्यालयका अधिकृत गजेन्द्र बहादुर सिंहले सपथ ग्रहण गरिएको थियो ।

नगर प्रमुख रमेश महर्जनको सभापतित्वमा भएको कार्यक्रममा उप-प्रमुख सरस्वती खड्का, वरिष्ठ लेखा अधिकृत सानुबाबु परियार, माओवादी केन्द्रका शम्भुराम महर्जन, एमालेका सुरेन्द्र मानन्धर, कीनपाका पूर्व उपमेयर रमेशमान महर्जन र योजना अधिकृत अनुप प्रधानले पनि बोल्नुभएको थियो ।

निर्वाचित कार्यपालिकामा नन्देवी महर्जन, सरस्वती परियार, सुनिता नकमी, सुमन पोखरेल, संगीता श्रेष्ठ, राजु मिजार, राजेन्द्र तोलाङ्गे र सानु मिजार रहेका छन् ।

निर्वाचन वर्ग शत्रुलाई चिन्ने अवसर: अध्यक्ष रोहित

काभ्रे । नेपाल मजदुर किसान पार्टीका अध्यक्ष नारायणमान बिजुक्छे (रोहित) ले निर्वाचन वर्ग संघर्षको अर्को रूप भएकोले निर्वाचनमा वर्ग शत्रुलाई चिन्ने अवसर प्राप्त हुने बताउनुभएको छ ।

पार्टी निर्वाचन परिचालन समिति, बनेपाले स्थानीय तह निर्वाचनका मतदातालाई धन्यवाद ज्ञापन गर्न आयोजित कार्यक्रमका प्रमुख अतिथि अध्यक्ष रोहितले नेमकिपाले भेरी-कर्णालीका जनतालाई पञ्चायतकालमै राजनैतिक नेतृत्व दिएको बताउँदै बहुदल आएपछि नेपाली काँग्रेस र एमालेले जनतालाई गलत दिशामा भड्काएको बताउनुभयो ।

ज्येष्ठ नागरिकलाई भत्ता दिएको भनी प्रचार गर्दै एमालेले निर्वाचनमा मत बटुले पनि ज्येष्ठ नागरिकलाई दिइएको भत्ता एमालेको नभई जनताबाट उठाइएको कर भएको भन्दै उहाँले सरकारमा जाने ठूला दलहरूले

मुखले एउटा बोल्ने र व्यवहारमा अर्को गर्ने पाखण्डी व्यवहार देखाएको धारणा राख्नुभयो ।

नेमकिपाले निर्वाचनमा प्राप्त गरेको सैद्धान्तिक मतले कार्यकर्ताहरूलाई निडर बनाउने र आगामी दिनमा निर्वाचन प्रचारको क्रममा सम्पर्कमा आएका जनतालाई राजनैतिक नेतृत्व प्रदान गर्न कार्यकर्ताहरूलाई निर्देशन दिनुभयो । नेमकिपाका केन्द्रीय सचिव एवं सांसद प्रेम सुवालले पार्टी दर्ता भएको जिल्लामा सिद्धान्तविपरीत स्वतन्त्र उम्मेदवारी दिनेहरू पनि पार्टीको शत्रु भएको बताउनुभयो ।

उहाँले सरकारी कर्मचारीहरूले निर्वाचनमा पक्षपात गर्ने भएकै कारण सार्वजनिक निकायका कर्मचारीहरूलाई ट्रेड यूनियन गठन र गतिविधि गर्न दिने व्यवस्थाको नेमकिपाले विरोध गरिरहेको बताउनुभयो ।

देशको सार्वभौमिकताको

स्वतन्त्रता र रक्षाको लागि नेमकिपाले निर्वाचनमा मत मागेको बताउँदै उहाँले नेमकिपालाई मतदान गर्नुहुने सबै मतदाताहरू देशको सार्वभौमिकताको रक्षामा उभिएको बताउनुभयो ।

नेमकिपा, बनेपा नगर समितिका अध्यक्ष त्रिरत्न मानन्धरको सभापतित्वमा सम्पन्न उक्त कार्यक्रममा सल्लाहकार नेमकिपा काभ्रे जिल्ला समितिका अध्यक्ष कृष्णकुमार वैद्य, पुण्यशोभा श्रेष्ठ, नरेश खत्री, भोला खरेल र सानुबाबु लामालगायतले बोल्नुभएको थियो ।

गीतकार रमभक्तको 'कुलिचिने' सार्वजनिक गरिने

गीतकार रामभक्त महर्जन रमभक्तको तेस्रो भिसिडी 'कुलिचिने' को विमोचन भोलि शनिबार हुने भएको छ ।

मंगल माविको सभा

हलमा हुने सो भिसिडीको विमोचन लोककवि राजभाई जकमी:ले दिनको १२:३० बजे गर्ने कार्यक्रम रहेको छ । त्यस कार्यक्रममा जनकलाकार दुर्गालाल श्रेष्ठ र

संगीतकार गुजे मालाकारलाई पनि सम्मान गर्ने कार्यक्रम रहेको छ ।

कार्यक्रम ज्यापु महागुथि कीर्तिपुर नगर समितिको आयोजनामा हुन लागेको हो ।

थाइराइड परीक्षण गर्न जाँदा ध्यान दिनुपर्ने कुरा

डा. केयूर गौतम, वरिष्ठ प्याथोलोजिस्ट, सन्थक डायग्नोस्टिक

पछिल्लो समय धेरै मानिसमा स्वास्थ्य परीक्षण गर्नुपर्छ भन्ने चेतना बढेको छ । समयमै आवश्यक परीक्षण गरेर सतर्कता अपनाउनु वा उपचार प्रक्रियामा जानु राम्रो कुरा हो । मानिसहरूमा बढेको चेतनासँगै थाइराइड जाँच गर्नेको संख्या पनि बढेको छ । थाइराइडको समस्या जुनसुकै उमेरमा पनि देखिन सक्छ । तर, यसो भन्दैमा थाइराइडको जाँच जतिबेला पनि गरिरहनुपर्छ भन्ने होइन ।

अमेरिकास्थित थाइराइड एसोसिएसनका अनुसार सामान्यतया कुनै पनि लक्षण नदेखिएका ३५ वर्षमुनिका मानिसले पाँच वर्षमा एक पटक थाइराइड परीक्षण गर्दा हुन्छ । जाँचका क्रममा लक्षण नदेखिएका मानिसलाई थाइराइडको समस्या देखियो भने पुनः जाँच गर्नुपर्ने हुन्छ । ३ देखि ६ महिनामा पुनः परीक्षण गरेर हेर्नुपर्ने हुन्छ । तर, हामीकहाँ यस्तो चलन छैन । यहाँ त एकपटकको परीक्षणमा थाइराइडको समस्या देखियो भने तुरुन्तै औषधि लेखिदिने चलन छ । ३५ वर्षमुनिका मानिसमा कुनै लक्षण देखिएको छैन र एकपटकको परीक्षणमा थाइराइडमा समस्या देखिँदैन औषधि दिइहाल्नु हुँदैन ।

थाइराइड ग्रन्थीबाट उत्पादन हुने 'टि थ्री' र 'टि फोर' हर्मोन बढ्ने/घट्ने कारणले थाइराइडको समस्या आउँछ । कहिलेकाहीँ तनाव, माइग्रेन, परीक्षण समय, महिनावारीजस्ता कारणले पनि थाइराइड हर्मोनमा तलमाथि हुन सक्छ । यस्तो समयमा परीक्षण गर्दा आएको रिपोर्टका आधारमा नै औषधि चलाइहाल्नु हुँदैन । त्यसकारण थाइराइड परीक्षणबाट आएको रिपोर्ट हेरेपछि चिकित्सकले बिरामीबारे थप बुझ्न जरुरी हुन्छ । अमेरिकन थाइराइड एसोसिएसनले लक्षण नदेखिएका

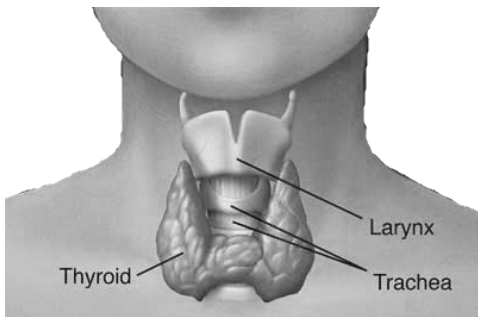
व्यक्तिमा एकपटकमा थाइराइडको समस्या देखियो भने ३ देखि ६ महिना 'पख र हेर' भनेको छ ।

तर,

चिकित्सकले

अध्ययन गर्ने किताबहरूमा थाइराइडको परीक्षण जुनसुकै समयमा गर्दा हुन्छ भन्ने उल्लेख गरिएको हुन्छ । व्यावहारिक रूपमा हेर्दा बिहानको समयमा परीक्षण गर्नु सबैभन्दा राम्रो पाइएको छ । बिहान, दिउँसो, साँझ र राति परीक्षण गर्दा रिपोर्टमा तलमाथि हुने समस्या हुन्छ । त्यसकारण थाइराइडको परीक्षणलाई हामीले बिहान गर्न सुरु गरेका छौं । एकपटक हामीकहाँ एक जनाको दिउँसो थाइराइड परीक्षण गरिएको थियो । परीक्षणका क्रममा थाइराइडको सामान्य मात्रा भन्दा तीन गुणा बढी देखियो । दुई दिनपछि पुनः बिहान गर्दा रिपोर्ट सामान्य नै छ । पछि हामीले उनको विषयमा थप बुझ्दा दुई दिनअघि जाँच गराउन आउँदा उनको माइग्रेनले टाउको असाध्यै दुखेको रहेछ । माइग्रेनकै कारण उनको थाइराइडको मात्रा तीन गुणासम्म बढी भएको रहेछ । अरु लक्षण नदेखिएका कारण उनलाई पुनः परीक्षण गर्न भनिएको थियो । फलस्वरूप पछिल्लो परीक्षणमा उनमा थाइराइडको समस्या देखिएन ।

यस्तै २२ वर्षकी एक युवतीको परीक्षणका क्रममा उनको रिपोर्टमा थाइराइडको समस्या देखियो । तर, उनलाई पनि कुनै लक्षण देखिएको थिएन । उनको रिपोर्ट अनुसार केही लक्षण देखा परिसकेको हुनुपर्थ्यो । यसकारण हामीले उनको पनि पुनः परीक्षण

गर्ने निर्णय लियौं । पछिल्लो परीक्षणमा उनको रिपोर्ट पनि सामान्य आयो । हामीले उनको विषयमा पनि थप जानकारी माग्यौं । अधिल्लो पटक जचाउन आउँदा उनी तीन चार दिनदेखि राति राम्रोसँग सुतेकी नै रहिनछन् । परीक्षाका कारण रातभरि पढ्ने र ननिदाउँदा बढेको मानसिक तनावका कारण उनको थाइराइड हवात्तै बढेको रहेछ । तर, दुई तीन दिनपछि गरिएको परीक्षणमा उनको रिपोर्ट सामान्य आयो । यसैगरी, महिनावारी भएको समयमा परीक्षण गर्दा पनि रिपोर्ट तलमाथि हुन सक्छ । पिसाबमा प्रोटीन जाने समस्या भएका, स्टेरोइडका औषधि लिएकाको रिपोर्टमा पनि थाइराइड घटबढ हुन सक्छ ।

त्यसकारण परीक्षणका क्रममा समस्या देखियो भने बिरामीको 'हिस्ट्री' लिने र लक्षण नदेखिएकाहरूलाई पुनः परीक्षण गर्न सुभाउनुपर्छ । हामीकहाँ ल्याब, उपचारमा संलग्न डाक्टर र बिरामीबीच 'कम्युनिकेसन ग्याप' छ । जसका कारण आवश्यक सूचना आदानप्रदान नहुँदा कतिपय थाइराइडको समस्या नभएकाहरूले पनि औषधि खानुपरिरहेको छ । त्यसैले थाइराइडसँगै अन्य स्वास्थ्य परीक्षण गर्दा खानपान, आफ्नो स्थिति, समय र वातावरणमा ध्यान दिनुपर्ने हुन्छ ।

- स्वास्थ्य खबरपत्रिका

अन्तर नगर फुटबल प्रतियोगिता चालू

कीर्तिपुर नपा र नागार्जुन नपा सेमिफाइनलमा

काठमाडौं । जिल्ला विकास समन्वय समितिको आयोजनामा र काठमाडौं जिल्ला फुटबल संघको संयोजनमा काठमाडौं जिल्ला अन्तर नगरपालिका नकआउट फुटबल प्रतियोगिता मंगलबारबाट सुरु भयो ।

राजधानीस्थित दशरथ रंगशालामा भएको पहिलो दिनको खेलमा कीर्तिपुर नगरपालिकाले

विजय सुरुवात गरेको छ । कीनपाले गोकर्णेश्वरलाई ५-१ ले पराजित गरेको थियो भने नागार्जुनले कागेश्वरी मनहरालाई ३-१ ले पराजित गरेको थियो । बिहीबार भएको खेलमा कीर्तिपुरले दक्षिणकालीलाई ६-१, र नागार्जुनले बुढानिलकण्ठलाई १-१ बराबरी खेल्दै टाईब्रेकरमा ४-३ ले पराजित गरी

सेमिफाइनलको यात्रा तय गरेका हुन् ।

बुधबार भएको खेलमा टोखाले तारकेश्वर नपालाई र चन्द्रागिरी नपाले शंखरापुरलाई पराजित गरेको थियो ।

काठमाडौं जिल्लाका १५ वटा नगरपालिकामध्ये १० वडाको सहभागिता रहेको थियो ।

शुक्रसागरको

व्यक्तिहरूले पठाएको शोक सन्देश पाठ गर्दा भावविहवल भई वहाँको गुणलाई स्मरण गर्ने काम माधवले प्रस्तुत गर्नुभयो ।

कार्यक्रममा पूर्व त्रिविका उपकुलपति प्रा.डा. हिराबहादुर महर्जनले स्व. श्रेष्ठको शैक्षिक सुरुवात पाँगाको जनसेवाबाट सुरु गरी शान्ति निकुञ्जबाट एसएलसी गरेको र पाटन संयुक्त क्याम्पसमा अध्ययन गरेको स्मरण गर्दै वहाँ एक फाइन आर्टका सर्जक पनि हुनुहुन्छ ।

वहाँको सरकारी जागिर टाइपिष्ट थियो भने पुरातत्वमा रहँदा कीर्तिपुर विषयक सोधपत्र तयार गरेको बताउनुभयो ।

हिमाल पत्रिकामा कनकमणी दिक्षितले वहाँमा भएको तीन गुण मानवीयता, अध्ययनशीलता, विश्लेषणात्मक क्षमताको धनी व्यक्ति हुन भन्नुभयो । वहाँले पुरातत्वविद्को नाताले नेपालबाट चोरी गरेका सम्पदा सम्पत्तिहरू विदेशबाट फिर्ता गराउने अभियान सुरु गर्नुभएको स्मरण गर्दै अधुरो सपना अब पुरा गर्नुपर्ने बताउनुभयो ।

कार्यक्रममा मिलन रत्न शाक्यले वहाँ एक फोटोग्राफरको रूपमा रहेको नेवारी भाषा र कला संस्कृति जगेर्ना गर्न सधैं चिन्तन गर्ने व्यक्तित्व हुन भन्नुभयो ।

कार्यक्रममा स्व. श्रेष्ठको सुपुत्री सिलु श्रेष्ठले सबैलाई धन्यवाद दिनुभएको थियो । वहाँले आफै बुबाको गुणानुस्मरण र गतिविधिको स्मरणले भावविहवल हुनुभएको थियो ।

कार्यक्रमको सुरुमा स्व. श्रेष्ठप्रति माल्यार्पण गरी १ मिनेट मौन धारण गरिएको थियो ।